

† Lov og Evangelium

ISSN 2387-5275

NR. 2

FEBRUAR 2018

54. ÅRGANG

«Rafael Veizaga utenfor sitt hjem.» Foto: Ingar Gangås

«Så er vi da sendebud i Kristi sted, som om Gud selv formaner ved oss. Vi ber i Kristi sted: La dere forlike med Gud!» 2Kor 5:20

Oppbyggelig blad på evangelisk, luthersk grunn

BLADET LOV OG EVANGELIUM

utgis av Norsk Luthersk Lekmannsmisjon.
Det er gratis og kommer med 10 nummer i året.
Frivillige gaver kan sendes kasserer i NLL.

Abonnement, oppsigelse og adresseforandring:

Fredrik Heian, Elvedalsveien 175,
3158 Andebu. Tlf. 901 94 758
E-post: fredrik_heian@hotmail.com

Redaktør: Ingar Gangås, Følstadvegen 135,
7690 Mosvik. Tlf. 901 51 234
E-post: ingar.gangas@live.no

Redaksjonsråd: Per Bergene Holm,
Dag Rune Lid og Ragnar Opstad
Layout: Kristian Mehl Gangås

NORSK LUTHERSK LEKMANNSMISJON

ble grunnlagt i 1963 av venner av den luthersk-
rosenianske forkynnelse, og ønsker å forkynne
Guds ord i skrift og tale både i Norge og ute
på misjonsmarken. NLL støtter den lutherske
kirken i Moldova og luthersk litteraturarbeid i
Bolivia og Peru.

Formann: Reidar Heian, Elvedalsveien 175,
3158 Andebu. Tlf. 414 95 526
E-post: reidarheian@outlook.com

Sekretær: Konrad Fjell, Laskengrenda 44,
3221 Sandefjord. Tlf. 915 10 064
E-post: konrad.fjell@gmail.com

Kasserer: Reidun Asdahl, Fossnesveien 13 B,
3160 Stokke. Tlf. 33 33 89 01 / 995 87 987
E-post: fossnes.kontor@gmail.com

Bankgiro: 3000 22 26193
Svensk postgiro: 178 84 80-0

BIBELSKOLEN PÅ FOSSNES

ble grunnlagt i 1992, og eies og drives av NLL.
Skolen har både halvårig og ettårig kurs.

Skolen ønsker å formidle tillit til Guds ord
og spørre etter de gamle stier (Jer 6:16), samt
fremme arven fra lekmannsbevegelsen og våre
lutherske lærefedre.

Adr.: Fossnesveien 13 B, 3160 Stokke
Tlf. 33 33 89 00 – Fax 33 36 56 65
E-post: bibelskolen@nll.no

Bankgiro: 3000 22 26193

Rektor: Per Bergene Holm, Holmveien 20,
3282 Kvelde. Tlf. 995 09 060
E-post: pbholm@online.no

INTERNETT: www.nll.no

Dødehavet

Mange har nok vært i Israel og besøkt
området ved Dødehavet. Det blir for-
talt at innsjøen på enkelte plasser kan
ha et saltinnhold på opptil 70 %. Sjøen
har lite tilgang på friskt vann, og den
mangler utløp slik at saltet hoper seg
opp. Det er døden som rår.

Slik kan det også bli dersom misjons-
kallet dør ut. Kristne som bare mottar,
uten å dele evangeliet med andre, vil
snart begynne å dyrke seg selv. I ste-
det for brannen etter å nå videre ut med
Guds ord, blir en etter hvert mer og mer
selvsentrert. Det kan bli mange reiser
til Syden, men mindre og mindre offer
til misjonen. Mye av tiden kan gå med
til «facebook», der en bretter ut om seg
selv og de dagligdagse hendelser. Men
det blir gjerne mindre tid til påfyll av
friskt vann fra Guds ord, som igjen før-
er til at man må fortelle andre om Jesus.

Jesus sier: «Kom avsides med
meg!» Så lyder kallet til å være et
«Kristi brev» og fortelle om *ham* og
ikke så mye om oss *selv*!

Måtte disse linjer «skake» og «riste»
oss opp av søvnen! Det gjelder meg,
og det gjelder deg – og ikke minst: Det
gjelder også andres frelse!

Ingar Gangås

Giroblankett

Dette bladet er et misjonsnummer, og
det medfølger en giroblankett. Giro-
nummeret er 3000 22 26193. Frivillig
gave kan f.eks. merkes «Misjon», «Lov
og Evangelium» eller «Bibelskolen».
Takk for gaven!

Red.

Quechuafolket er medarvinger

Intervju med Joel Vera

Joel Vera.

–De er mer åpne og mottagelige enn de fleste spansktalende. Mange av dem har kommet hit til byen for å livberge seg. Fattigdommen på landsbygden kan være stor. Men den blir ofte større når de kommer til byen. Arbeidsløsheten er voksende og mange er desillusjonerte og søker derfor etter en Gud å gå til – en Gud som kan hjelpe

i nød. De kjenner så altfor godt til de onde åndene som bor i fjellene og som også vil plage dem dersom de ikke offerer nok. I byen kommer noe av dette mer på avstand, for enkelte fører det til skyldfølelse over å ha sviktet og glemt «gudene».

Joel Vera (59) vet hva han snakker om. Han har selv flyttet fra landsbygden til storbyen. Etter at han kom fra Tinguipaya til Sucre for flere år siden, sammen med kona Graciela, har familien vokst, og teller nå seks barn og 10 barnebarn. Joel ble en kristen som ung. Arven etter hans far, Marcelino, førte til at han måtte bli evangelist.

–Det er forunderlig å legge merke til hvordan de lytter når jeg forkynner evangeliet – om Gud som ikke krever et eneste offer fra oss, men som selv har ofret og gitt oss sin enbårne Sønn til soning for alle våre synder. →

Innhold, februar 2018

Dødehavet. Av Ingar Gangås	side 2
Quechuafolket er medarvinger. Intervju med Joel Vera	side 3
Det åttende bud (2). Av Martin Luther	side 7
Tanker etter en Moldovatur. Av Erik Asdahl	side 10
Møtekalender.	side 11
Gjer pluggane faste! Av Ludvig Hope	side 14
Fagre føtter. Av Ingar Gangås	side 16
Kallet fra misjonsmarken. Av Reidar Heian	side 20

Skjult under en stein i elva

Tidligere (L&E 4-2017) har vi skrevet om da evangeliet kom til Joel sin landsby med de første misjonærene fra Misjonssambandet. Nå forteller Joel at hans far allerede i ungdommen var blitt sterkt grepet av budskapet om Jesus. Det førte til at han ba naboer om å fjerne husgudene sine, og de laget et stort bål i sentrum av landsbyen. Men dette medførte at faren ble lagt for hat, og det ble bestemt fra landsbyens øverste hold at han skulle drepes. Marcelino rømte, han gjemte seg under en stor stein i elva. Der oppholdt han seg i tre døgn. Han drakk vann av elva, og da tumultene hadde roet seg og hatet mot ham ikke lenger var så sterkt, kom han fram igjen.

–Helt siden barndommen har jeg sett opp til min far, og beundret hans urrede vitnesbyrd. Selv om det kunne koste ham livet, måtte han vitne om Jesus og hva han betydde for ham.

Medarbeider på heltid

Vi sitter på kontoret til «Såmannen» i Bolivia og snakker sammen. Jeg har nettopp fortalt Joel Vera at han får full stilling som quechuamedarbeider og evangelist fra nyttår 2018.

Joel tørker en tåre, og fortsetter:

–Jeg har lengtet etter dette. Butikken vår, som holder til i huset som vi leier, legges ned nå. Tenk å få arbeide med Guds ord på fulltid – og fortelle andre om det Jesus har gjort – både gjennom litteratur og forkynnelse! Og det til og med på mitt eget morsmål, quechua! Du vet at jeg var kommet på avstand.

Familien min har lidd under dette at jeg ikke har tatt dem med på møter. Mine barnebarn spurte meg av og til: «Skal vi ikke på møte, bestefar, slik som vi pleier når vi er i Tinguipaya?»

–Jeg visste ikke hva jeg skulle svare dem. Men tenk at Gud har kalt oss tilbake! Jeg sier oss, for min kone, Graciela, har alltid stått ved min side og vært en god støtte.

Graciela serverer ofte middag når vi er på besøk i heimen deres.

Husmøte

Joel fortsetter, etter en lengre pause:

–Det var så uventet. Jeg reiste for å undersøke om vi kunne komme på besøk til Lajas Tambo nå når dere er her fra Norge. Tidlig søndag morgen dro jeg av gårde, mens dere var med Gonzalo (Ascarrunz) og delte ut bøker i en den lutherske forsamlingen i «Barrio Japón». Jeg visste på forhånd om noen fra min landsby, Tinguipaya, som har slått seg ned her. Det er omtrent en time å reise fra Sucre. Jeg var ikke forberedt på å ha et møte. Først ville jeg bare bli litt mer kjent med dem. Men så ba de

meg om å be for dem – om at Gud måtte beskytte dem og hjelpe dem i deres daglige gjøremål og velsigne familiene deres. Etterpå kom det flere naboer til. Stua ble full, og de ba meg forkynne evangeliet for dem. Jeg talte på quechua. Vi sang ingen ting. Jeg rakk ikke å foreslå det, og jeg visste heller ikke om de kunne noen av de kristne sangene. De ville bare høre, sa de. Det var så underlig stille under talen.

Joel ser på meg, og fortsetter:

–Nå ønsker de at jeg skal ha faste møter for dem.

Så samtaler vi om godkjenningen som fylkesmyndighetene i Sucre har gitt «Såmannen».

Mor og barn følger med når Joel forkynner evangeliet for dem på deres morsmål, quechua.

«Misjonsselskap»

At «Såmannen» nå er registrert som et eget selskap i Bolivia, med «juridisk person» som det heter, betyr at Lekmannsmisjonen både kan drive med litteraturarbeid, utbre evangeliet gjennom bøker og traktater, og ha møter og undervisning. Godkjenningen gir oss ikke anledning til å danne nasjonal kirke, men vi kan arbeide slik som for eksempel Lekmannsmisjonen gjør i Norge. Det innebærer at vi kan samles til husmøter, bibelstudium og søndagsmøter, ha dåp og nattverd, og samtidig kan vi gjennom litteraturen være en «tjener» for andre kirker og forsamlinger.

–Det er et stort Guds under, sier Joel. Vi har bedt om dette helt siden ny søknad ble levert i februar 2017. På hver onsdagssamling på kontoret har vi hatt det fremme som eget bønneemne. Carmen (kona til Gonzalo) har lagt ned et stort arbeid med dette. Det kom godt med at hun har juridisk utdanning. Spenningen var stor hele tiden, vi visste at Gud var mektig til å åpne en vei, men samtidig kom tvilen. En av funksjonærene sa på et tidlig tidspunkt at vi bare kunne gi opp med én gang: Myndighetene vil aldri i verden gi godkjenning for noe så «kristelig» som dette! Andre fortalte oss at det i løpet av det forrige året bare var blitt innvilget noen få «religiøse» søknader, ingen av dem gjaldt «kristne» virksomheter eller organisasjoner.

Det største offer

–La oss nå benytte tiden Gud har gitt oss! fortsetter Joel. Vi vet ikke hvor

lenge denne døren står åpen. Fra pålitelig hold vet vi at enkelte høyt opp i systemet ønsker å fjerne all påvirkning som kommer fra Bibelen. Flere og flere taler om full likestilling mellom kjønnene, aksept for et friere liv med rett til å ta abort, til å leve homofilt, og at hver enkelt må respektere og anerkjenne dette. Å ta livet av et dyr, blir snart strengere straffet enn å ta et menneskeliv, fortsetter Joel, hvor skal alt dette ende?

–Minn misjonsfolket i Norge på å stå sammen med oss i bønn og offer, slik at så mange som mulig får høre evangeliet her ute. Tenk at Gud måtte ofre sin egen Sønn for å frelse oss, og Jesus tok frivillig straffen for alle våre synder! Det må vel være det største offer – og den strengeste straff – som noen noensinne har måttet bære!

Slik avsluttet Joel Vera samtalen. Og i det samme begynte sangstrofen av

Marit tar avskjed med en kristen bestemor (nesten blind) som har ivret for å ha møter i Lajas Tambo.

På vei til møte i Lajas Tambo. Foto: Marit Gangås

Benjamin Georg Sporon fra 1770 å tone i meg:

*Å, la aldri noensinne,
korsets tre meg gå av minne,
som deg, frelsens fyrste, bar!
Men la kors og død og smerte,
tale, rope i mitt hjerte
hva min frelse kostet har!*

Av det Joel sier, skjønner vi at utviklingen i Bolivia på mange måter er ganske lik den vi har i Norge. Men trangten etter å høre Guds ord er større. Og det er forskjell på å ha hatt Guds ord i 1 000 år og så vrake det, og på fremdeles å leve i mørke uten ennå å ha hørt et klart evangelium!

–La oss ikke glemme å be for Joel og Gonzalo og familiene. Myndighetene prøver nå å «stramme grepet» for å hindre at Herrens «såmenn» forkynner Ordet fritt.

Tekst og foto: Ingar Gangås

Det åttende bud (2)

Av Martin Luther

«Du skal ikke si falskt vitnesbyrd mot din neste.»

2Mos 20:16

Et falskt vitnesbyrd er altså alt det en ikke kan føre sikkert bevis for. Derfor skal en ikke kunngjøre eller utgi slikt for sannhet. Kort sagt: Det som er hemmelig, skal en la være hemmelig, eller også straffe det i hemmelighet, som vi siden skal høre. Hvis du derfor treffer en slik sladrehanke som baktaler en annen, så motsi ham rett i øynene! Da vil han bli rød av skam. På den måten kan en få stoppet munnene på mange som ellers bringer stakkars mennesker i et dårlig rykte, som de vanskelig blir kvitt igjen. Et godt navn og rykte er det nemlig lett å ta fra en, men det er ikke lett å gi ham det igjen.

Du ser altså at det er forbudt for enhver å si noe som helst vondt om nesten. Dette gjelder imidlertid ikke for den verdslige øvrighet, prester og foreldre, for en må ikke forstå budet slik at synden ikke skal bli straffet. Det er med dette som det er med det femte bud. En skal ikke skade noen på legemet, men dette forbudet gjelder ikke bøddelen. Hans oppgave består jo ikke i å gjøre noe godt mot nesten, men tvert imot bare skade og vondt. Likevel gjør han ikke synd mot Guds bud med det, for Gud har selv bestemt at det skal være et slikt embete. Han har forbeholdt seg

å straffe etter sin egen vilje, som han truer med i det første bud.

Slik er det også her i det åttende bud, hvor det blir befalt at ingen skal dømme eller fordømme noen. Men likevel er det slik at den som unnlater å dømme, når han har fått et slikt kall og embete, han gjør like stor synd som den som dømmer uten at det hører til hans embete. For i et slikt kall er det nødvendig at en snakker om det vonde, frambringer klager, undersøker og vitner. Det er akkurat som med en lege, som ofte må se og føle på sin pasient på skjulte steder. Således er også øvrigheten, far og mor, ja også brødre og søstre og ellers gode venner gjensidig pliktige til å straffe det onde seg imellom – når det er nødvendig og nyttig.

Den rette framgangsmåte ville være å holde seg til den orden som Kristus foreskriver i evangeliet: Om din bror synder mot deg, så gå og tal ham til rette, han og du alene (Mat 18:15). Der har du en vakker og dyrebar lærdom om hvordan du skal styre din tunge rett. Legg nøye merke til den og bruk den mot den fordervelige misbruk av tungen. Hvis du retter deg etter den, vil du ikke være så rask til å baktale og spre ut rykter om din neste, men da vil du heller formane ham under fire øyne til å forbedre seg. Slik skal du også gjøre hvis en annen forteller deg noe som den eller den har gjort. Si også til

ham at han skal gå til vedkommende og irrettesette ham, hvis han har sett det, men hvis ikke, skal han holde munn.

Det samme kan du også lære av den orden som daglig brukes i huset. Herren i huset går jo fram på denne måten: Hvis han ser at en tjener ikke gjør det han skal, så snakker han til ham. Han er da ikke så gal at han lar tjeneren sitte hjemme, mens han selv går ut på gaten og beklager seg over ham for naboene sine. Da ville han nok få høre: Din tosk, hva vedkommer det oss? Hvorfor sier du ikke dette til ham selv? – Det ville ha vært å handle broderlig, så det hadde blitt slutt på dette onde, og din neste hadde beholdt sitt gode rykte. Det er jo det Kristus sier: Hører han på deg, har du vunnet din bror. Da har du gjort en stor og ypperlig gjerning. For du mener vel ikke at det er en liten ting å vinne en bror? La alle munk og hellige ordener tre fram med alle sine gjerninger i en haug! Tror du de kunne tilveiebringe den ros at de har vunnet en bror?

Videre lærer Kristus: Men hører han ikke, så ta med deg en eller to andre, for at enhver sak skal stå fast ved to eller tre vitners utsagn. Først skal en altså vende seg til den personen som det angår, og ikke snakke vondt om ham når han ikke er til stede. Men hvis dette ikke hjelper, skal en legge det fram for menigheten; det kan være enten for verdslig eller geistlig domstol. Og her står du ikke alene, men du har vitnene med deg. Ved hjelp av dem kan du da overbevise den skyldige, og på det kan dommeren grunne

sin dom og straff. Således kan en oppnå å hindre eller rette på det gale på en ordentlig og riktig måte. Men hvis en derimot går omkring og snakker om en annens feil og kaster smuss på ham, da oppnår en ikke at noen blir forbedret. Og hvis en siden skal stå til rette og vitne, vil en ikke være ved at en har sagt det. Derfor ville det være til pass at en lot slike sladrehanke svi for sin sladrelyst, så andre kunne ta lærdom av det. Men hvis det var kjærlighet til sannheten eller omsorg for at nesten skulle forbedre seg, som drev deg, da ville du ikke snike deg omkring i hemmelighet eller sky dagen og lyset.

Alt dette gjelder hemmelige synder. Noe annet blir det hvis synden er offentlig, så både dommeren og alle andre kjenner godt til det. Da gjør du nemlig ikke noen synd ved å sky et sånt menneske og la ham fare, som en som har gjort seg selv til skamme. Da kan du også vitne mot ham offentlig. Å snakke om det som ligger i dagen, kan nemlig ikke kalles å baktale eller å dømme eller vitne falskt. Vi refser f.eks. paven og hans lære, for den er lagt fram offentlig i bøker og utbasunert over hele verden. Når synden er offentlig, er det også rett og rimelig

“—————
Et godt navn og rykte er det lett å ta fra en, men det er ikke lett å gi ham det igjen.
—————”

“
Om din bror synder mot deg,
så gå og tal ham til rette, han
og du alene (Mat 18:15). Der
har du en vakker og dyrebar
lærdom om hvordan du skal
styre din tunge rett.

”

at den blir straffet offentlig, så enhver
kan vite å passe seg for den.

Hovedinnholdet og den alminnelige meningen av dette budet er da: Ingen må bruke tungen til å skade eller tale vondt om sin neste, enten det er venn eller fiende. Skjer det ikke etter befaling eller for å forbedre nesten, så er det synd, enten det er sannhet eller løgn det en sier. På den annen side er det befalt at en skal bruke tungen til å snakke det beste om alle, dekke over nestens synder og svakheter, unnskyld ham og smykke ham med sin ære. Det som aller mest skal drive oss til dette, er det som Kristus sier i evangeliet, og som han vil også skal omfatte dette budet: Alt dere vil at menneskene skal gjøre mot dere, gjør det også mot dem! (Mat 7:12).

Dette lærer også naturen oss, når vi ser på vårt eget legeme, som Paulus sier: De lemmer på legemet som synes å være de svakeste, de er nødvendige. De lemmer som vi synes er mindre ære verd, dem kler vi med desto større ære, og dem som vi blyges ved, kler vi med desto større bluferdighet (1Kor

12:22f). Ansikt, øyne, nese og munn er det ingen som tildekker. De trenger det nemlig ikke, for de er i seg selv de mest anstendige lemmer vi har. Men de aller skrøpeligste, som vi skammer oss over, dem tildekker vi med flid. Da må både hender og øyne og resten av legemet hjelpe til med å dekke over og skjule.

På samme måte skal vi alle pynte på det hos vår neste som er vanærende og skrøpelig. Av alle krefter skal vi hjelpe og fremme hans ære, og på den annen side avverge det som kan bringe vanære over ham. Dette er en ualminnelig vakker og verdifull dyd, når en kan unnskyld og ta opp i beste mening alt det en hører om sin neste – når det ikke er offentlig kjent at det er noe vondt. Det er også en herlig dyd å kunne forsvare sin neste mot giftige tunger, som streber etter å oppspore og få fatt på noe hos nesten som de kan klandre og tyde og fordreie i verste mening. Dette er noe som særlig skjer med det kjære Guds ord og dets forkynnere nå i vår tid.

Dette budet omfatter altså en mengde gode gjerninger. De er alle meget behagelige for Gud og bringer med seg et vell av lykke og velsignelse, hvis bare den blinde verden og de falske hellige ville anerkjenne dem. Det er nemlig ikke noe annet i eller på mennesket som kan utrette mer både av godt og vondt på et større felt – i åndelige eller i verdslige saker – enn tungen, til tross for at den er det minste og svakeste lemmet.

Den store katekisme

Tanker etter en Moldovatur

Av Erik Asdahl

Moldova ligger mellom Romania og Ukraina, nær Svartehavet. Det fattige landet er blant de minste i Europa. Norge er 11 ganger større. Landområdet Transnistria i øst løsrev seg tidlig på 90-tallet og er fortsatt sterkt knyttet til Russland. Om «muren» er falt, er folket ikke samlet. De unge ser mot vest. Men i Transnistria ser mange eldre fortsatt mot øst og kommunismen. Det er for tiden restriksjoner for å krysse grensesperringene mellom vest og øst i Moldova.

Leter man etter et land med forskjell på folk, er Moldova et godt valg, kanskje det beste! Har kommunismen skapt millionærer? Få har råd til egen bil. Men av de som har, skiller noen seg godt ut; de farer forbi bak sotede ruter i sine SUV'er i millionklassen...

Etter noen turer på kryss og tvers i dette jordbrukslandet, synes alt å være motsatt av det vi har i Norge, for i

Natalia og Vladimir Moser.

Moldova er jordene enorme (!) og husene små... Synet av fattigdommen fyller meg med vemod og medlidenhet. Her har de aldri fått «jordbruksoppgjør»!

Den lutherske kirken ledes av Vladimir Moser. Han og kona Natalia bor i hovedstaden Chişinău i vest. Natalia snakker bra norsk etter et år ved Bibelskolen på Fossnes. De driver misjon ved bl.a. å spre Luther- og Rosenius-litteratur, opplæring, sykebesøk og møter. De er glade for regelmessig forkynnerhjelp fra Norge.

Vårt kall i Moldova er misjon. Den ortodokse Moskva-styrte kirke har makt, men ikke åndskraft. Jomfru Maria troner på sokkel langs veiene. Og folk korser og bøyer seg, ofrer og betaler. De har lært hva de må gjøre for Gud. Men de vet ikke hva Han har gjort for dem.

Jordbrukslandet Moldova.

Møtekalender

Februar

6.-11.	Lebesby <i>Gunnar Nilsson</i>
9.-10.	Moi <i>Ingar Gangås</i>
10.-11.	Årnes <i>Reidar Heian</i>
11.	Randaberg <i>Ingar Gangås</i>
16.-18.	Tysse <i>Rami Seppälä</i>
20.-25.	Varhaug <i>John Peder Samdal</i>
22.-25.	Hermanstølen (ungdomsleir) <i>Ingar Gangås m.fl.</i>

Mars

2.-4.	Hauka <i>Ingar Gangås</i>
10.-11.	Askim <i>John Rolleiv Vidnes</i>

10.-11.	Årnes <i>Per Bergene Holm</i>
13.-17.	Østre Kvelde <i>Sigbjørn Agnalt</i>
16.-17.	Fossnes (konfirma- sjonssamling) <i>John Egil</i> <i>Brennsæter,</i> <i>Lars Fossdal</i>
21.-23.	Snillfjord <i>Ingar Gangås</i>
24.-27.	Haugli (ungdomsleir)

Påskemøter

29.-1.4.	Fossnes/ Østre Kvelde <i>John Peder Samdal</i>
29.- 1.4.	Mosvik <i>Bjarne Gjuvslund</i>
30.-1.4.	Langli <i>Rune Karlsson</i>

For Vladimir og Natalia er det utrygt å reise inn i Transnistria etter at de måtte flytte til vest. Vi fra Norge får passere for korte besøk. Ved grensepostene (ved det som ikke er en reell landegrense) står tanks med kamuflasjenett og russiske flagg. Man spør ikke om hvorfor, så nær Ukraina og det øvrige Øst-Europa.

En dag skal Per Bergene Holm og jeg til Kamenka i den nordlige delen av Transnistria. Turen tar mange timer. Vi har med niste, siden det er lite å få

kjøpt for veifarende. I Kamenka er en flokk samlet i god tid før møtet skal begynne. Vi er ventet, for de nikker oss så hjertelig velkommen! Varmer smil taler de vanskeligste språk uten tolk.

Klaviaturet er et bærbar jeg kjenner fra postordre i Norge. Det spilles og synges godt! Om jeg ikke kan språket, synes form og uttrykk å ligne Brorson og Luther. Her er både røtter og innhold som vi har noe å lære av. Noen eldre ansikter er preget av livets motbakker.

Sergej er forsamlingsleder i Ka-

menka. Han har noen ord til åpning. Natalia oversetter for oss, selv om hun ikke er til stede. Det må forklares: Da Vladimir og Natalia ikke lenger kunne reise inn i Transnistria og ha møter, har en tatt i bruk pc og kamera, såkalt «Skype». Slik kan de i Chişinău og vi i Kamenka samtidig både se og høre hverandre via dataskjerm. Vladimir har logget inn. I dag er forbindelsen god. Ved siden av talerstol og bord med oppslått Bibel, dukker Natalia opp på skjermen når møtetiden er inne. Hun og Vladimir følger møtet og gjør det mulig for oss å kommunisere med dem vi er sammen med. Det er en opplevelse å være tilstede. Vi har samfunn og samtale med flokken i Kamenka via tolk langt borte.

Før en Moldova-tur blir prekener/bibeltimer og andakter sendt Natalia som oversetter til russisk. Når vi taler kan forsamlingslederen (som Sergej i Kamenka) lese den ferdigtolkede over-

Hilsen ved Erik Asdahl. Pavel leser den forhåndsoversatte teksten på russisk.

settelsen, selv om han ikke kan ett ord norsk! Det er nesten alltid samtale etterpå. Uten «Skype»-forbindelsen og Natalia som tolk ville dette vært umulig. Ofte trer Vladimir forklarende inn for oss så vi rett forstår de åndelige spørsmål fra forsamlingen etter prekenen. Her lodes dypt og personlig. Vladimir kan ha et avslutningsord. Ekteparet Moser har en oppriktig og varm omsorg, med troskap mot sannheten!

Tilbake i hovedstaden er det også noen praktiske oppgaver. Vi må i bank og offentlige kontorer. Det er ikke bare i Norge at byråkratiet er omstendelig og tar tid... Natalia er tolk. Jevnlige må formalia ordnes/fornyes for lønn og støtte og fast eiendom osv. Og her er det ikke «bare å overføre» til konto.

Det hender det blir tid til et

Per Bergene Holm taler, Pavel leser talen på russisk og Natalia er tolk via Skype.

Forsamlingen i Tiraspol.

sykebesøk eller kanskje hjem til en i forsamlingen. Gjestfriheten er stor. Det kommer til uttrykk i rikholdig servering.

De er ikke fattige på takknemlighet og håper vi snart kommer igjen. Så tar vi med at kaken var fremmed i smaken, men du så godt sukret!

Fra hovedstaden reiser vi enda en gang over «grensen» til Transnistria, denne gang til Tiraspol i sør. Vi tar billigbussen, en bruktimportert, utrangert 17-seter. Med over 30 passasjerer (!) gikk trolig turen med overskudd for sjåføren. Den høye hastigheten kompenserer for manglende komfort – det er over på noen timer... Så får vi god tid til møte, samtale og bevertning. Opplegget er mye det samme som i nord.

For å benytte forkynner-besøket best mulig har Vladimir og Natalia forberedt møte i forsamlingen i hoved-

staden Chişinău mandag formiddag. Sanne- lig kommer det noen – vi er i leide lokaler i det gamle «kulturhuset». Noen sangere i hovedstadsoperaen har øvelse der i huset. Nå kom de til møtet, og det kunne høres. Hvilken sang! Det er ikke første gang de kommer. Jeg tror ikke det blir siste. Etter det vi har forkynt, er vi ikke fri fra tanken på om Ordet falt i god jord. La oss be!

Og vi må be høstens herre drive flere arbeidere ut. Det er tungt i Moldova fortsatt. Selv om strømmen av unge som forlater landet avtar, er det lite vekkelse i forsamlingene. Det må vi be om at det blir! Og vi må legge kallet på ham som kan vekke her hjemme – om noen skulle få trang å reise ut og avlaste de få som ennå ikke har gitt opp.

Fra en ortodoks kirke i Moldova

L&E

Gjer pluggane faste!

Av Ludvig Hope

«Utvid plassen for ditt telt, og la dem spenne ut teppene til din bolig, hold ikke igjen! Strekk dine snorer langt ut, og gjør dine teltplugger faste!»

Jes 54:2

Noko av det som står i dette kapitlet, har forma seg for meg som eit notidsbilete. Eg synest å sjå noko av vår tids arbeid for Gud skildra i dette ordet. Heile kapitelet synest å vera samanfletta av løfte, trøyst og von for Guds sak til alle tider. Dernest viser dette kapitelet oss at dei sanne Guds barn er til alle tider få og små. Og fordi dei er få og små, vert dei ofte tvilande og motlause. Deira arbeid synest ikkje å bera frukt, alt er så puslete og smått.

Det offisielle, det store, det å syna seg fram, det å kristianisera verda (gjera verda «kristen»), det å vera tolerant – det høyrer denne tida til. Det ligg i lufta. Som de veit, vert det frå mange kantar arbeidd for å laga ei stor verdskyrkje. Og det sosiale omskapingsarbeidet skal berast fram av organiserte kristne. Tidsånda kjem til å smitta på oss. Dette offisielle, store, utover i staden for innover, dette å pussa på toppen i staden for å akta på om rota er frisk, dette er faren i vår tid. Flytt ut! Strekk snorene! Spring bortover med dei! Lenger og lengre ut!

–Ja, men er det ikkje det som står i ordet, då?

–Jo, men det står noko anna også.

Det står: «Gjer pluggane faste!»

Pluggane er usynlege. Det er ikkje noko stort og sjåverdig ved dei. Men når det røyner på, når stormen kjem, då vert det spørsmål om pluggane. Ikkje vil eg tala noko større om det eg synest å sjå i dette om å gjera pluggane faste. De får tenkja over det sjølve. Berre dette: Det skal meir varme til eit stort rom enn til eit lite. Ein liten flokk sanne kristne på misjonsmarka er 10 000 gonger betre enn store flokkar av namnekristne. Måtte våre misjonærar aldri gløyma det!

Og ein «Gideons tropp» her heime er betre enn eit tusentals foreiningar og ein stor flokk forkynnarar som saknar livsgneisten og det audmjuke, sjølvgløymande og gudfryktige sinn.

Eg ber på ein stille, djup otte for komande tider. Lat meg få gjera det klårt ved ei forteljing.

Ein draum

Det er ei forteljing om ein draum. Mannen som hadde draumen, har fortalt meg det sjølv. Mannen er Andreas Lavik. Sonen, Johannes Lavik, har teke det med i boka han skreiv om far sin. Denne draumen gjorde sterkt inntrykk på meg, og eg har aldri kunne koma bort frå den tanken at det ligg noko profetisk i han. Lat meg ta med det Lavik skriv: «Han drømte at han var på et mørkt sted. Rundt omkring stod store fabrikker og verksteder. Men alt

var forfallent og vanskjøttet. Maskinene stod. Det ble ikke arbeidet. Der var ikke et menneske.

Til slutt møtte han dog en gammel kone, som gikk og bar på en vannbøtte. Han stanset og spurte henne hva dette var for et sted.

–Vet du ikke det da? sa hun. Det er jo her de har arbeidet for Guds rike. Det er indremisjonens gamle arbeidslokaler og verksteder. Men nå er det lenge siden det har vært folk her.

Han spurte henne da hvor folket var. Som svar pekte hun ut over en vid slette der solen skinte.

Straks forlot han henne og gikk ut på sletten. Der bølget store folkeskarer frem og tilbake. Midt på sletten var det oppreist en tribune, der noen stod og talte til folket. Talene var religiøse, vakre i ord og form, og alt gjorde et festlig inntrykk.

Lavik gikk da opp på tribunen og spurte om lov til å holde en tale. Man gav ham villig plass på talerstolen.

Da han sto ansikt til ansikt med de store folkeskarer, begynte han å

forkynne evangeliet om Jesus Kristus. Han talte om Kristi død og forsoning for verdens synd. Men det var som om ingen forstod ham. Til å begynne med hørte folk nysgjerrig og forundret på ham. Men de ble snart kjed av det og begynte å le og snakke og spasere frem og tilbake som før.

Da forstod Lavik at ordet om korset var ganske ukjent her. Han sluttet å tale. Men idet han snudde seg og skulle gå ned, fikk han øye på en mektig blomsteroppsats som stod midt på tribunen.

Den var full av de herligste blomster – et helt blomsterflor. Han så at alle de andre bar blomster i knapphullet og nærmet seg oppsatsen for å ta en rose.

I det samme øyeblikk som han rakte hånden ut, hevet en mektig orm seg. Den hadde ligget inne blant blomstene. Han så dens glinsende øyne, ble fylt av en stor redsel – og våknet».

Dette er det eg ottast for! Straumen er sterk den vegen.

*Fra boka «Bli ikkje trøytt»,
Lunde forlag, 2001*

*Prosesjon som passerte «Såmannens kontor» i Sucre, Bolivia.
Foto: Marit Gangås*

Fagre føtter

Av Ingar Gangås

«Hvor fagre deres føtter er som bringer fred, som bringer et godt budskap!»

Rom 10:15b

Vi så mange slags føtter under vår siste tur til Sør-Amerika; alt fra skitne føtter i grove «bildekk-sandaler» og kalde barneføtter uten sko, til føtter i blankpolerte sko eller føtter balanserende på høye hæler. Vi kan vel ikke si om noen av dem at de var så fagre. Felles for dem alle er at de er på vandring mot evigheten, ja, vi er alle evighetsvandrere – med en udødelig sjel. Og da er spørsmålet hvordan det skal gå når høstens herre kaller oss til regnskap. Oppgjørets time nærmer seg med raske skritt. Da gjelder det å ha lært Jesus å kjenne. Når vi vet dette, at det gjelder himmel eller helvete, hvordan kan vi da som kristenfolk holde føttene i ro når vi vet at det fortsatt er mange som ikke har hørt evangeliet?

Vi møtte medarbeidere og «såmenn» som er med på å bringe ut det gode budskapet om Jesus. Det er underlig å tenke på at Guds ord kaller deres føtter fagre som bringer fred. Det skyldes ikke føttene, heller ikke hvor langt eller hvor mye de har gått, men ene og alene budskapet de går med, eller rettere sagt: Når budskapet om Jesus Kristus blir stort for ens eget hjerte, da får evangeliet «føtter å gå på». Dette er fagert, når evangeliet går fram og setter syndere i frihet ved det verk som Jesus har gjort.

Først til Peru

Vi sitter igjen med mange tanker etter besøket.

Den 3. oktober 2017 klokka 06.00 satt vi, Marit og jeg, på flyet fra Trondheim til Lima, via Amsterdam. På ettermiddagen dagen etter var vi framme i Arequipa, der Miguel Fuentes og Damián Heredia tok imot oss. Miguel har vært igjennom en stor kreftoperasjon og trenger vår forbønn.

Miguel Fuentes.

Med ei overnatting i Lima var det da gått 40 timer. Vi kom omtrent rett til onsdagens bibelstudium. Bare to timer etter landing møtte vi en liten flokk på Såmannens kontor i sentrum. Det var ordnet med talerstol siden sist, formet som et kors. Gjensynsgleden var stor. En ung lærer som var til stede, var ny for oss. Etterpå fikk vi høre at han i flere år hadde lyttet til Damián sine taler over radioen. Ordet arbeidet i ham. Nå går han til trosopplæring hos

Damián, og han møter opp til de faste bibelstudiekveldene hver onsdag og fredag når han har anledning.

Det var gledelig å se at det hadde minket kraftig på litteraturlageret siden forrige gang. Martin Luther, Carl Olof Rosenius og Carl Fredrik Wisløff forsvinner fra hyllene og tar veien inn til ungdom, studenter, husfedre, evangelister og medlemmer fra ulike menigheter, misjonærer, innsatte i fengsel og pasienter på sykehus. Vi vet ikke hvor mye det leses, kanskje er det så som så med det for enkeltes vedkommende, men dersom trangen blir vekket en dag, har de i alle fall noe som kan være med og gi dem smaken på Guds ord og som kan forklare frelsens vei for dem. Noen kommer til kontoret og spør etter flere bøker. De vil dele skattene med andre.

I løpet av den måneden vi var i Peru ble vi flere ganger og på mange måter sterkt minnet på behovet om å gå til nye områder med evangeliet. Vi fikk flere besøk i leiligheten hvor vi bodde. Eusebio Alvis (som sikkert flere av bladets lesere husker fra besøk i Norge) var en av dem. Han kom sammen med sønnen, Renán, og de reiser rundt i lag

Eusebio Alvis sammen med sønnen Renán.

og vitner og deler ut traktater og bøker. Bare i drabantstrøkene rundt Arequipa er det uante muligheter for å nå ut med evangeliet, sa de.

En kristen leder og lærer fra en luthersk sammenheng fortalte oss om unådde områder, spesielt i høyereliggende innlandsområder på breddegrad med hovedstaden, Lima, og sørover. Den sørligste byen, Tacna, og områdene rundt, ble også nevnt. Byen ligger en times kjøring fra grensen til Chile og opplever stor vekst, med tilflytning, deriblant mange innvandrere fra Chile. I forhold til folketallet (snart 800 000 innbyggere) er behovet for misjon der

Utsnitt fra byen Tacna, omgitt av den tørre Atacama-ørkenen

uendelig stort. Damián, som har bodd i byen i mange år før han kom flyttende til Arequipa, har et stort ønske om medarbeidere for «Såmannen» og et boklager der. En tur dit sammen med Damián bekreftet nøden og behovet. Flere bydel-er var helt unådde med evangeliet.

Videre til Bolivia

Etter en måned i Arequipa – med undervisning og arbeid med litteratur, blant annet en sangbok – gikk turen videre til Bolivia. Det var ikke så mange bøker som skulle fraktes over landegrensen denne gangen, så i stedet for å ta buss tok vi fly via Cuzco til La Paz i Bolivia. Bussturen mellom de to landene et halvt år tidligere satt i minnet, og vi ville gjerne unngå slik «villmannskjøring» denne gangen. Men så erfarte vi at en flytur kan være vel så farlig. For da vi reiste videre til Sucre, der «Såmannen» holder til, måtte vi ha ei mellomlanding i byen Cochabamba. Og det kunne ha gått riktig galt. Vi har aldri før vært med på noe lignende. Det virket som luften bare forsvant like før landingen, og vi tok bakken i stor fart og med en så kraftig «trøkk» at vi trodde flyet skulle gå i oppløsning. Ved oppbremsingen krenget maskinen kraftig til den ene siden. Vi var glade for flybytte videre og takket Gud for at det gikk godt.

To timer forsinket ankom vi Sucre, etter tolv timer på reise med flybytter og ventetider. Gonzalo Ascarrunz sto klar med bilen sin, for å ta oss med fra flyplassen til sentrum, en kjøretur på en halv time. Det var blitt mørkt da vi svingte ned til byen, som ligger på

3 000 meters høyde. Da var det godt å gå til ro på hospiset vi skulle bo på den kommende måneden.

Neste dag, og de kommende dagene, møttes vi på kontoret til «Såmannen» til andakt først. Deretter var det samtaler og arbeid med litteraturen, men mest tid gikk med til å etterkomme alle krav fra myndighetene i forbindelse med registreringen av arbeidet for «Såmannen». Carmen, kona til Gonzalo, ble oss til god hjelp her. At hun er utdannet jurist må være en styrelse, uten henne vet jeg ikke om vi hadde fått godkjenning i det hele tatt. Det sier ikke så lite at vi var det eneste kristne «selskapet» som ble godkjent i løpet av hele fjoråret.

Nybrottsarbeid

Det ble en begivenhetsrik måned. Flere av kveldene var det møter og bibeltimer. Vi fikk være med på det første søndagsmøtet hjemme hos evangelist Joel Vera. Og klokka seks en søndags morgen tok vi buss til et område utenfor byen, Lajas Tambo, for å være med ham på et husmøte. En liten flokk, opprinnelig fra Joel sin landsby, har bosatt seg i et område som foreløpig mangler infrastruktur, vei, vann og kloakk. De bor i enkle hus oppført i jordblokker eller teglstein, med bølgeblikktak. Tre generasjoner var til stede på møtet. Joel talte på deres morsmål, quechua.

Bønnesvar

Julaften kunne Såmannen ha sitt første offisielle søndagsmøte i et leid

møtelokale sentralt plassert i Sucre. Dagen før gikk leiekontrakten på det forrige kontoret ut. Det er også plass til kontor og lager for bøkene. De rakk akkurat å flytte over alt inventar i tide. Dette ser de som et bønnensvar.

I skrivende stund kommer det en mail fra Gonzalo. Han skriver at det har vært veiblokkeringer og protestopptog i gatene. Presidenten vil innføre begrensninger på den friheten de evangeliske kristne har hatt. Loven er ikke ratifisert ennå, og han ber om forbønn. Går dette igjennom vil det bl.a. bety at de kristne ikke får lov til å «verve» nye medlemmer og heller ikke ansette nye medarbeidere. Det vil i så fall bli et hardt slag for religionsfriheten. Men samtidig skriver han: «Vi vil fortsette i tro til Herren, han som har all makt i himmel og på jord!» I det han avrunder spør han forsiktig om autorisasjon til å kjøpe inn fire (!) nye forsamlingsstoler. Jeg skrev tilbake at han bør kjøpe et dusin.

Cochabamba

Siste uka, på vei hjem til Norge, bodde vi på barnehjemmet som Hanne Baardseth og Gladys Espinoza driver i Cochabamba. Hanne kunne da fortelle oss at det hadde stått i avisene om en nestenulykke med et nasjonalt fly en måned tidligere. Flyet hadde landet så hardt at det ene hjulet punkterte! Enda en gang måtte vi takke Gud for at det gikk godt.

Fra møtet på julaften, Joel taler.

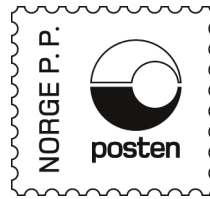
En av dagene møtte vi den nye lederen for ICEL (Misjonssambands arbeid). Den midlertidige samarbeidsavtalen om litteraturarbeid ble avsluttet, ettersom «Såmannen» nå har fått sin egen «juridiske person» og helt og fullt er en selvstendig enhet.

Evangelist Rafael Veizaga, som flere fikk møte under hans norgesbesøk sist sommer, inviterte oss hjem en av dagene. Han bor sammen med yngste sønnen og familien, nesten en times kjøring utenfor sentrum av byen. Vi hadde med en ny ladning bøker til ham, og han ba oss hilse til alle misjonsvennene i Norge.

Torsdag 7. desember landet vi på norsk jord igjen. Temperaturen sank plutselig med 40 grader! Overgangen fra sommer til vinter føltes virkelig på kroppen. To måneder gikk så altfor fort. Oppgavene er mange der ute, og mulighetene enda flere.

Finnes det noen «fagre føtter» til å være med på innhøstningen i Andesregionen?

L&E

Returadresse:
Lov og Evangelium
Elvedalsveien 175
3138 Andebu

Vennligst gi ekspedisjonen beskjed i god tid ved adresseforandring!

Kallet fra misjonsmarken

«Høsten er stor, men arbeiderne få. Be derfor høstens herre at han vil drive arbeidere ut til sin høst!»

Mat 9:37-38.

Slik talte Jesus til sine disipler, og de samme ord lyder til deg og meg i dag. Snart kommer Jesus for å hente sine, og da vil han at så mange som mulig skal bli med. Nå kaller han oss til å være med i denne siste innhøsting. *Vi* har hørt innbydelsen: «Alt er ferdig, kom til bryllupet!» (Mat 22:4). Dette vil Jesus at *alle* skal få høre, for alle er kjøpt med hans dyrebare blod. Her er det ingen forskjell, alle er dyrt kjøpt. Himmelen skal bli full av frelste sjeler. Det ligger Jesus på hjertet. Ligger det deg på hjertet?

Nå ser det ut til å være en åpen dør i Sør-Amerika.

Landsstyret vil gjerne formidle kallet videre til deg, om du skulle gå og kjenne på en uro fra Herren til å gå inn i en slik tjeneste. Vær ikke redd for å ta kontakt med Landsstyret eller Ingar Gangås for en samtale. Skulle det legges seg til rette, og Herren gir oss noen å sende ut, vil vi som misjonsorganisasjon stå bak med støtte i forbønn og offer.

Jeg vil også på vegne av landsstyret i

NLL oppmuntre alle misjonsvenner til å gå inn i forbønn for denne konkrete saken. Be om at vi kan få noen å sende ut mens døren er åpen. Dagen kommer da ingen kan arbeide. Vi har en Gud i himmelen som har den fulle oversikt og kontroll. Han er den store oppdragsgiveren, og allmaktens Gud. Så skal vi trygt få legge også denne saken i hans hånd. Han vil ta hånd om den når vi ber om det.

Enten vi er hjemme eller ute på misjonsmarken, gjelder det at vårt liv er innviet til Herren. Paulus sa en gang: «Jeg lever ikke lenger selv, men Kristus lever i meg» (Gal 2:20). Det er et rikt liv. Da får livet den rette kurs og mening.

Så er det viktig for oss å be om at Herren går foran og bereder vei. Han som kjenner hjertene, vet å finne og kalle den han kan utruste til en slik tjeneste. Men han vil at vi skal be dem fram.

Når dette er sagt, så vil vi også nevne misjonsarbeidet i Moldova. Der er det også et stort behov. Vi vil slutte med ordene vi begynte med: «Høsten er stor, men arbeiderne er få. Be derfor høstens herre at *han* vil drive arbeidere ut til sin høst!»

*For landsstyret i NLL
Reidar Heian*